

4.

(Ἐκ Μεδιολάνου, 26 Φεβρουαρίου 1458)¹.

Φραγκίσκος ὁ Φιλέλφος Ἰωάννη Ἀργυροπούλω χαιρεῖν.

Ἰάκωβος Ἀκτίολος ὁ τὴν παρ' ἐμοῦ ἀποδιδούς σοι ἐπιστολὴν νεανίσκος ἐστὶν ἐν τοῖς πρώτοις καλὸς τὰ τε ἦθη καὶ τὴν περιλογιότητα σπουδὴν. Τοῦτον τοίνυν, ὄντα ἐμὸν, ἔτι δὲ καὶ σὸν γενέσθαι βουλόμενον, συνίστημί σοι παντὶ τοῦ κοινοῦ ἡμῖν καθήκοντος σθένει. Ἐν πάσῃ πόλει καὶ δήμῳ ἀγαθῶν γε δεῖ φίλων, 5 μάλιστα δὲ ἐν τῇ δημοκρατίᾳ· αὐτόθι γὰρ αἰεὶ μεταβολὴ τῶν πραγμάτων πέφυκεν εἶναι καὶ πάντα μεστὰ ταραχῆς. Ἐγὼ μὲν οὖν μέχρι τοῦ νῦν μίαν καὶ μόνην τυγχάνω λαβῶν παρὰ σοῦ ἐπιστολὴν, καὶ ταύτην μὲν ἐπαινοῦσαν ἡμᾶς οὐ κατ' ἀλήθειάν γε, 10 ἀλλὰ κατ' εὐνοίαν, οὐδὲν δὲ περὶ τῶν τῇ ἐμῇ ἐφέσει συντεινόντων ἀναγγέλλουσαν. Ἐπέστειλα γάρ σοι αἰτῶν ἂν ἔχῃς τι οὐ κοινὸν τοῖς πολλοῖς περὶ ποσότητος συλλαβῶν καὶ περὶ προσωδιῶν, ἔτι δὲ καὶ περὶ λόγου συντάξεως καὶ περὶ τῶν πέντε διαλέκτων διαφορᾶς, μάλιστα δὲ περὶ τῆς αἰολικῆς· πρὸς ταῦτα γοῦν γράψας τὸ ἀκριβές, πρᾶγμα ποιήσεις ἡμῖν οὐκ ἀναγκαιότατον μόνον, 15 ἀλλὰ καὶ ὡς ἥδιστον. Ἐρρωσο.

Μεδιολάνοθεν, τῇ δ' ἡμέρᾳ πρὸ Μαρτίου καλενδῶν, ἔτει αὐνῆ'.

¹ Εὑρήται ἐκδεδομένη ὑπὸ τοῦ Legrand ἐνθ' ἀν. σ. 100 ὑπ' ἀρ. 53 καὶ ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ Klette ἐνθ' ἀν. σ. 134.

1. Ἰωάννη KL: ἰόαννη M 2. ἐμοῦ KL: ἐμου M 3. τὰ τε KL: τὰ τὲ M 9. οὖν L: οὖν M 10. ἐπαινοῦσαν L: ἐπαινοῦσάν M 12. ἔχῃς L: ἔχεις KM 13. συλλαβῶν L: συλλαβῆς KM 14. συντάξεως L: καὶ συντάξεως K 15. διαφορᾶς L: διαφόρας K γοῦν L: γοῦν M 16. ἀκριβές L: ἀκριβές M 17. ὡς ἥδιστον. Ἐρρωσο L: ὡσήδιστον ἔρρωσο M

5.

(Ἐκ Μεδιολάνου, 4 Ὀκτωβρίου 1458)¹.

Φραγκίσκος ὁ Φιλέλφος Ἰωάννη τῷ Ἀργυροπούλῳ χαίρειν.

Ὁ ἀποδιδούς σοι τὴν ἐπιστολὴν Γεώργιος Ἀλεξανδρινὸς ἐγένετο ἡμῖν μαθητής· ἐστὶ δὲ νεανίσκος καλὸς καὶ οὐκ ἄμοιρος τῶν Μουσῶν. Οὗτος οὖν τῆς σῆς ἐρῶν ἀρετῆς τε καὶ σοφίας ἔρχεται εἰς Φλωρεντίαν· συνίστημί σοι τὸν ἄνθρωπον ὡς ἐμὸν μαθητὴν γεγονότα πρότερον, ἤδη καὶ σὸν γενησόμενον. Ἡμεῖς γὰρ ἄλλα δὴ πράττομεν. Ἐρρωσο, φίλη κεφαλὴ.

Τῇ πρὸ τῶν Ὀκτωβρίου νωνῶν τετάρτη, ἔτει αὐνῆ'.

6.

(Ἐκ Μεδιολάνου, 11 Ὀκτωβρίου 1466)².

Φραγκίσκος ὁ Φιλέλφος Ἰωάννη Ἀργυροπούλῳ χαίρειν.

10 Γεώργιον μὲν Ἀσάνην, ὃν συνέστησάς μοι δι' ἐπιστολῆς σου τῆς ἠδίστης, εἶδόν τε ἀσμένως καὶ, ὡς εἰκὸς, ἐδεξάμην ἀσπα-

¹ Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Legrand ἔνθ' ἀν. σ. 103 κ. ε. ὑπ' ἀρ. 57 καὶ ὑπὸ τοῦ Klette ἔνθ' ἀν. σ. 136.

² Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Legrand ἔνθ' ἀν. σ. 125 ὑπ' ἀρ. 73 καὶ ὑπὸ τοῦ Klette ἔνθ' ἀν. σ. 148.

2. Ἀλεξανδρινὸς L: Ἀλεξανδρινός K ἐγένετο KL: ἐγένετο M 4. ἀρετῆς KL: ἀρετῆς M 7. ἄλλα KL: ἀλλὰ M

8. Τῇ KL: τῇ M 9. Ἰωάννη L: Γεωργίῳ Ἰωάννη M

11. τε ἀσμένως KL: τὲ ἀσμένως M

σίως· ἐγενόμην δὲ καὶ συνεργὸς αὐτῷ δι' ἐμῶν γραμμάτων ὅσον
οἶός τε ἦν. Τί γὰρ ἂν ἄλλο καὶ δυναίμην ἐν τοιούτοις κλύδωσι
καιρῶν; Κατοικτεῖρω μὲν οὖν τὴν τοιούτων ἀνδρῶν δυστυχίαν·
ψέγω δὲ τὴν εὐτυχοῦντων πρὸς αὐτοὺς ἀμέλειαν, ἄλλως τε τῶν
οὐκ εἰδόντων τὸ σοφὸν ἐκεῖνο, τὸ εἰμαρμένον ἤξειν. Καὶ περὶ τού- 5
των μὲν ἄλλις. Συνήδομαι δὲ σοι, ὦ φίλτατε, τῆς παρουσίας ὑμῖν
εὐδαιμονίας, ἣν καὶ αἰδίον διαμένειν εὐχομαι. Πλὴν ἐν τούτῳ
δέομαί σου, ἵνα καὶ περὶ ἡμῶν ἐν καιρῷ λόγον τινὰ ποιήσης
πρὸς τὸν καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα Πέτρον τὸν Μεδίκην. Οἶδε γὰρ
καὶ αὐτὸς ἀκριβῶς ὅσον ἡμῖν πολλάκις ὑπεσχέθη. 10

Πρὸς τούτοις δ' ἂν ἐβουλόμην ὑπάρξειν ἡμῖν Ἐτυμολογικὸν
ἐκεῖνο τὸ ἀρχόμενον Ἄλφα παρὰ τὸ ἀλφῶ τὸ εὐρίσκω. Τοῦτο γοῦν
ἐάν ἐστὶν αὐτόθι, διὰ τῶν σῶν γραμμάτων ἐμοὶ δηλώσας, πρᾶγμα
ποιήσεις τῷ φίλῳ σου ποθεινόν. Ἐρρωσο, χρυσεῖα μοι κεφαλῆ.

Μεδιολάνοθεν, τῆ ε' πρὸ τῶν εἰδῶν Ὀκτωβρίου, ἔτει αὐξς'. 15

2. κλύδωσι KM: κλύδοσι L 3. δυστυχίαν KL: δυστυ-
χειάν M 4. αὐτοὺς KL: αὐτους M 6. μὲν L: λείπει K
φίλτατε KL: φίλτατὲ M 7. εὐδαιμονίας KL: εὐδαίμονίας M
αἰδίον KL: αἰδιὸν M 10. ἀκριβῶς KL: ακριβῶς M
11. δ' ἂν KL: δὲν M 12. εὐρίσκω KL: εὐρισκω M 13. ἐάν
ἐστιν L: ἐάν ἐστὶν KM 14. ἔρρωσο KL: ἔρρώσο M

7.

(Ἐκ Μεδιολάνου, 22 Ἰουνίου 1469)¹.

Φραγκίσκος ὁ Φίλελφος Ἰωάννη τῷ Ἀργυροπούλῳ χαίρειν.

Ἀκούσας ἐγὼ τὴν καλλίστου σου καὶ ἠγαπημένου παιδὸς
κατὰ Ῥώμην νεωστὶ ἄωρον τελευτὴν, καὶ συνήλγησά σοι, ὡς
δέον, τῆς συμφορᾶς καὶ οὐκ ὀλίγον ἐδάκρυσά· τοῦτο γὰρ καὶ ἡ
6 φίλια ἡμῖν καὶ τὸ τῆς φύσεως ἀσθενὲς προεξένησεν· οὔτε γὰρ
σιδηρίτις ἡμῖν ἢ καρδία οὔτε θηριῶδες τὸ ἦθος,

« ἄλλ' ἦτοι θάνατον μὲν ὁμοῖον, καθ' Ὅμηρον, οὐδὲ θεοὶ περ
καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὅπποτε μὲν δὴ
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο ».

10 Διὸ πρέπει ἡμῖν, ὦ φίλτατε, εἴπερ γε φρονοῦμεν καλῶς, μετρίως
φέρειν τὰ δοθέντα παρὰ θεοῦ, ἐπεὶπερ οὐδὲν ἄνευ τούτου συμβέ-
βηκε τοῖς ἀνθρώποις· ἀτὰρ θεὸς καὶ, κατὰ τὸν ποιητὴν, ἄλλοτ' ἄλλῳ

Ζεὺς ἀγαθὸν τε κακὸν τε διδοῖ· δύναται γὰρ ἅπαντα.

Ἀφείλετο τοίνυν σοι ἢ παρὰ θεοῦ εἰμαρμένη τὸν προσφιλέ-
15 στατον παῖδα· ἀλλὰ χᾶτερον ἔχεις εὐσεβῆ τε καὶ συνετόν· ἔχεις
καὶ θεοῦ εὐεργεσία ἄλλα πολλά τε καὶ καλά· τούτοις χρῆσθαι

¹ Εξεδόθη ὑπὸ τοῦ Legrand ἐνθ' ἀν. σ. 142 κ. ε. καὶ ἐν μέρει
ὑπὸ τοῦ Klette ἐνθ' ἀν. σ. 156.

2. σου KL: του M 5. προεξένησεν ἔγραψα: προσεξένισεν
M: προύξένισεν L: ἐν τῷ ἀνεκδότῳ μέρει K 6. σιδηρίτις L:
σιδηρίτης, M 8. ἀλαλκέμιν ἔγραψα: ἀλάλκεμεν L: ἐν τῷ ἀνεκ-
δότῳ μέρει K ὀπποτε L: ὀπποτε M 9. τανηλεγέος L:
τανυλεγέος M 11. δοθέντα L. δωθέντα M ἄνευ L: ἀνεὺ M

χρεῶν καὶ χάριν εἰδέναι τῷ θεῷ. Καὶ γὰρ, ὡς οἶσθα, οὕτως

... οὐ πάντεσσι θεοὶ χαρίεντα διδοῦσιν
 ἀνδράσιν, οὔτε φυήν, οὔτ' ἄρ φρένας, οὔτ' ἀγορητύν.
 Ἄλλος μὲν γὰρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνήρ,
 ἀλλὰ θεὸς μορφήν ἔπεσι στέφει, οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
 τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει,
 αἰδοῖ μιλίχρη, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν,
 ἐρχόμενον δ' ἀνά ἄστῳ θεὸν ὡς εἰσορόωσιν.
 Ἄλλος δ' αὖτ' εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν,
 ἀλλ' οὐ οἱ χάρις ἀμφὶ περιστέφεται ἐπέεσσιν.

5

10

Ταῦτα μὲν τοίνυν σὺ σοφὸς ὢν καὶ τὰ τοιαῦτα διανοούμενος οὐ
 χρῆση παραμυθία. Εἶεν. Οὐ γὰρ λανθάνει ἡμᾶς τό τε μεγαλόψυ-
 χόν σου καὶ τὸ καρτερικόν καὶ τὸ φρόνιμον κατὰ πᾶσαν περίστασιν.

Ἄκουσον νῦν τὸ ἐμόν. Ζητῶ παρὰ τῶν αὐτόθι κρατούντων
 δημοσίας πίστεως γράμματα. Ἀναγκάζομαι γὰρ ἰδίας πράξεως
 χάριν εἰς Σήνην ἀπελθεῖν, ἐπανελευσόμενος καὶ σὺν τάχει Μεδιο-
 λάνοσε. Περὶ δὲ τούτου κατ' ἀκρίβειαν γέγραφα εἰς τὸν τε κορυ-
 φαῖον ἄρχοντα Πέτρον Μεδίκτην καὶ πρὸς τὸν καλὸν κάγαθόν ἱπ-
 πέα χρυσοῦν Θωμᾶν Σωδερίνον.

Ἄξιῳ δὲ καὶ σὲ παντὶ σθένει σπουδάσαι ὑπὲρ ἡμῶν, τοῦτο δὲ
 καὶ λαθραίως διὰ τοὺς ἐπιβούλους· οὐ γὰρ ἀγνοεῖς τὰ ἡμέτερα.
 Ἐρρωσο, φίλη κεφαλή.

Μεδιολάνοθεν, τῇ δεκάτῃ πρὸ Ἰουνίου καλενδῶν, ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ
 γεννήσεως αὐξήθ'.

3. ἀγορητύν L: ἀγορήπιν K 6. λεύσσουσιν L: λεύσου-
 σιν M 7. μετὰ L: μετα M 8. ἐρχόμενον ἔγραψα: ἐρχόμε-
 νοι L: λείπει K ὡς L: ὡς K 9. αὖτ' ἔγραψα: αὖ L: λείπει K
 10. ἀμφὶ περιστέφεται ἔγραψα: ἀμφιπεριστρέφεται L: ἐν τῷ ἀνεκ-
 δότῳ μέρει K 15. ἀναγκάζομαι L: ἀναγκαζομαι K 20. καὶ σὲ M:
 καί σε L ὑπὲρ L: ὑπερ M 21. λαθραίως KL: λαθρέως M
 ἡμέτερα L: ἡμέτερα K 22. Ἐρρωσο L: ἔρρώσο M

8.

(Ἐκ Μεδιολάνου, 18 Ἰουλίου 1474)¹.

Φραγκίσκος ὁ Φιλέλφος Ἰωάννη Ἀργυροπούλω χαίρειν.

Ἴδὼν μὲν ἐγὼ ὡςπερ ἐν ἡλίου λαμπηδόνι τὴν ἀγάπην σου
 πρὸς ἐμέ, ἠγησάμενος δὲ ὅτι καὶ τὴν ἡμετέραν εὐνοίαν περὶ σέ
 ἐκ τῶν πρόπαλαι κατορθωμάτων ἡμῶν οἶσθα σαφῶς, ἀφικνοῦμαι
 5 νῦν καὶ μετὰ θάρσους πάνυ γε πολλοῦ, τῇ τε φροντίδι σου καὶ
 φρονήσει χρησόμενος παρὰ τῷ αὐτόθι ἀρχιερεῖ. Οὐ γὰρ ἀγνοεῖς,
 οἶμαι, πῶς ἐνταῦθα διάγομεν, ἐπεὶ ἐκ τοῦ κοινοῦ παιδός, τοῦ κα-
 λοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ νεανίσκου Ἰσακίου, μεμάθηκας ἅπαντα· οἶδε
 γὰρ τὰ παρ' ἡμῖν ἀκριβῶς. Τί γοῦν βουλόμενος γράφω; Ποιήσῃν
 10 σε λόγον ἐν δέοντι ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ἀρχιερέα καὶ παρακινήσῃν
 αὐτὸν πρὸς τὴν τῶν Μουσῶν ἀρμονίαν ἀπὸ τῆς καλογερικῆς λεγο-
 μένης ἀμουσίας. Παμμέγιστός τις ὢν ὑπάρχει αὐτός, ὁμολογῶ,
 καὶ λαμπρότατος ἀνὴρ περὶ πᾶσαν φυσικὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰς
 θείας ἐπιστήμας· ἀλλὰ χρὴ κοσμεῖν ταύτας ταῖς ἡδέλαις φωναῖς
 15 τῶν Μουσῶν· τούτων γὰρ ἄνευ πᾶς λόγος ἀγροικότατος πέφυκεν
 εἶναι. Πῶς ἄρα τοῦτο ποιεῖν νομιστέον, ἐὰν τῶν Μουσῶν τοὺς
 ὑπηρέτας οὐκ ἀσπάζεται μόνον, ἀλλὰ καὶ μεγαλοπρεπῶς ἀσπά-
 ζεται δὴ καὶ τιμᾶ· τὰ δ' ἄλλα σε τοσοῦτον ὄντα καὶ τοιοῦτον τὴν

¹ Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Legrand ἐνθ' ἀν. σ. 178 ὑπ' ἀρ. 101 καὶ κατὰ
 μέγα μέρος ὑπὸ τοῦ Klette ἐνθ' ἀν. σ. 169.

2. μὲν L: λείπει K λαμπηδόνι KL: λαμπηδῶνι M

5. πολλοῦ KL: πολλου M 6. ἀρχιερεῖ KL: ἀρχιερεὶ τοῦ
 πρώτου εἰ διαγεγραμμένου M 10. παρακινήσῃν L: παρακι-
 νεῖν K 11-12. λεγομένης L: ἐν τῷ ἀνεκδότῳ μέρει K 13. πᾶ-
 σαν L: πᾶσασαν M: ἐν τῷ ἀνεκδότῳ μέρει K 18. ἄλλα σε L:
 ἀλλ' ἄσε M: ἐν τῷ ἀνεκδότῳ μέρει K

τε γλῶτταν καὶ τὴν σοφίαν οὐ λέλησται. Ποίησον τοίνυν ὑπὲρ ἡμῶν ὅσον ἀπαιτεῖ λόγος τε καὶ νόμος φιλίας. Ἔρρωσο.

Μεδιολάνοθεν, τῇ πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ πρὸ Αὐγούστου καλενδῶν, ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως αὐοδ'.

9.

(Ἐκ Βονωνίας, 30 Ἰουνίου 1475)¹.

Φραγκίσκος ὁ Φιλέλφος Ἰωάννη Ἀργυροπούλω χαίρειν.

5

Συνέτυχον περὶ σοῦ ἐς Φλωρεντίαν ἐλθὼν τῷ τε Λαυρεντίῳ Μεδίκῃ, ἀνδρὶ περιφανεῖ τε καὶ ἀρίστῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις σου φίλοις τε καὶ γνωρίμοις, μηθὲν ὄλως παρελθὼν ὅσα πρὸς σου τὴν ἀξίαν συμφέρειν ἐνόμισα. Ἀσπάζονται μὲν οὖν ἅπαντες τοῦνομά σου καὶ τὴν σοφίαν ἐπαινοῦσι· σαφές δὲ ἄλλο μηθὲν ἀποφαίνονται. Ἡ 10 παρουσία σου, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, πολλὴν ῥοπὴν ἔξει πρὸς τὸ πέρας ἀφίξεσθαι. Ἔρρωσο.

Βονωνίαθεν, πρὸ τῶν Ἰουλίου καλενδῶν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως αὐοε'.

¹ Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Legrand ἐνθ' ἀν. σ. 182 ἐν ἀρ. 103 καὶ ὑπὸ Klette ἐνθ' ἀν. σ. 170.

1 οὐ L: οὐ M λέλησται ἔγραψα: λέληται M: λέλεκται L: ἐν τῷ ἀνεκδότῳ μέρει K 2. λόγος L: λογος M Ἔρρωσο L: ἔρρώσο M 3. πέμπτῃ L: πρώτη K 6 τῷ KL: τῷ M 8. τε KL: τὲ M πρὸς σου L: προς σου M: πρὸς σοῦ K 10. μηθὲν L: μηδὲν K 11. ἔμοιγε L: ἐμοὶ K 12. ἀφίξεσθαι K: ἀφίξαι L Ἔρρωσο KL: ἔρρώσο M

ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΠΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΝ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΝ

ΜΙΧΑΗΛ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΩ¹

Ἐσπέρας, ὅτε ἤδη συνεσκόταζεν, ἄραντες ἐκ Βυζαντίου τὸ
τῆς Προποντίδος διεπλέομεν πέλαγος, γαληνιαῖον ἡμῖν ἄνεμον
τοῦ Ποσειδῶνος ἐμπνεύσαντος, ἅτε νέον αὐτὸν ἐγνωκόσι καὶ τὸν
5 αὐτοῦ γε πατέρα, μηδέν τοι τοιοῦτον νῆ Δία πρῶτον ἰδοῦσιν ὅτε
τούτῳ ἡμεῖν ἐν ἀγνωσίᾳ. Καὶ πρὶν τέτταρας ἡμέρας ἐκτελεσθῆναι
μηδενὸς τοῦ τῶν ἐν θαλάττῃ πειραθέντες δεινῶν ἦν Μίνως Διὸς
παῖς ἐκόσμει τῇ εὐνομίᾳ κατήρκαμεν, πάντ' ἄνω καὶ κάτω τὰ
τῆς πόλεως εὐρηκότες, πόλεμόν τε κακὸν καὶ ἀφορίαν τῆς Δήμη-

¹ Ἐξεδόθη ὑπὸ Αἰμιλίου Legrand (L) ἐν τῇ Bibliographie hel-
lénique... aux XVe et XVIe siècles. Ἐν Παρισίοις. 1815. (Τόμ. Β'
σ. 251) κατὰ τοὺς ἐξῆς κώδικας: α') Παρισιακὸν τῆς Ἐθνικῆς βιβλιο-
θήκης ὑπ' ἀρ. Suppl. grec. 205, αἰῶνος ιε' τελευτῶντος (P). β') κώ-
δικα τῆς βιβλιοθήκης Ἀμβρουσίου Firmin Didot (V). γ') κώδικα ἀγο-
σθέντα ὑπὸ τοῦ Legrand ἐν Κωνσταντινουπόλει (v). Ἐγὼ δ' εἶχον
ὑπ' ὄψιν καὶ τὸν ὑπ' ἀρ. Phil. gr. LXXXV (Nessel) τῆς ἐν Βιέννῃ
Λυτοκρατορικῆς βιβλιοθήκης, ις' αἰῶνος (B).

1. Ἐπιγραφή: Ἀργυροπούλω PBvL: τῷ σόφῳ Ἀργυρο-
πούλω V 3. γαληνιαῖον L: γαληνναῖον PV: γαληνναῖον vB
5. τοιοῦτον PvbL: τοιοῦτο V

προς, ταῦτα δὴ τὰ γινόμενα, οἷς δὴ καὶ οὐ ἔνεκεν ἐγεγόνειμεν
 ἀπωλέσαμεν. Οὐδὲ γὰρ οὐδ' εἰσὶν οἱ παρ' ἐμὲ φοιτῶντες τῶν τετ-
 τάρων ἐπέκεινα τοῖς τε ἄλλοις ἃ ἡμῖν προκατείλεται καὶ μάλιστα
 ὅτι τὰ Ῥωμαίων εἰώθασιν ἐκπαιδεύεσθαι. Οἱ δὲ γε ἡμῖν ὄντες
 μόλις ἂν ἀρκεῖεν ὧ πίνομεν ὕδατι. Κακὸν οὖν φυγόντες εὕρομεν 5
 ἄμεινον, τὸ τοῦ λόγου, εἰ δὴ κακὸν ἐκεῖνο κλητέον πρὸς τόδε
 παρατιθέμενον. Καὶ εἰ μὴ παρόντες ἡμῖν ἐτύγχανον Ἀπολλώνιος
 καὶ Διὸς μεγάλου τὸ δῶρον, ἀλλὰ καὶ Πολυδεύκης σὺν Ἀλκινόῳ,
 οὐδὲν ἂν ἦν τὸ κωλύον εἰς τὸ σύννομον ἄστρον ἡμᾶς ἀφικέσθαι ἢ
 τάχα που καὶ εἰς γυναικὸς βίον ἐλεύσεσθαι. Ἀλλὰ ταυτὶ μὲν οὐκ 10
 ἄνευ θεῶν ἡμῖν ἠμαρτήκει, μή τις τῶν θυραίων ἀγαθῶν ἀπο-
 λελαυκότες τάχιστα τε ἐντεῦθεν ἀπῶμεν πρὶν τὸν ἱερὸν τοῦ Διὸς
 σηκὸν κατιδεῖν καὶ τῶν ἄλλων θεῶν ἀσπάσασθαι τὰ ἀγάλματα.
 Πάντα μὲν οὖν ἡμῖν ὑποιστέα τούτους ἔχουσί τε συμμάχους καὶ
 οὕσπερ ἔφημεν γράφουσιν. Οὐδὲ γὰρ μεταβαίημεν ἂν ἔστ' ἂν δι- 15
 δοίη θεὸς ἃ ἂν βουλώμεθα διανῦσαι, εἴτ' αὐθις δεισίθεος ἡμᾶς
 διαδέξεται Πλάτων, σοὶ καὶ τούτ' εἰ δοκεῖη.

5. ὧ PVL: ὄ vB ὕδατι PνBL: ὕδατος V 7. μὴ PVBv:
 μὲν L Ἀπολλώνιος PVνB: Ἀπόλλωνος L 9. κωλύον
 ἔγραψα: κωλύον PVνBL σύννομον PVνL: σύννομον B
 ἀφικέσθαι PVBv: ἀφίκεσθαι L 10. τάχα PVνL: τάχά B
 11. θυραίων PVνL: θυρέων B 15. οὕσπερ ἔφημεν γρά-
 φουσιν PνBL: οὕς προέφημεν μεταγράφουσι V

2.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΙΩΑΝΝΗ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΩ¹

Ζεὺς, ᾧ πάντα δουλεύει, θεοὶ καὶ δαίμονες καὶ ψυχαὶ καὶ ἄ
 θεῶν ἔργα, ἧ θεῖος ὁ Πλάτων διακελεύεται, Ἑρμῆς τε, ᾧ λόγον
 5 ἐνέταξεν ὁ καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστω τάξεις τε αἰδίου καὶ ἐνεργείας
 διανειμάμενος, καὶ οἱ τοῦ γένους ἡμῶν εἰλήχασι κήδεσθαι καὶ
 τῆς ἐμῆς, εἰ οἶόν τ' εἰπεῖν, σωτηρίας καὶ ὠφελείας ἀντιποιούμε-
 νοι, ἐς τὸ ἱερόν τε μένος τοῦ Διὸς, ὁ Μίνως ἐκόσμηι τε καὶ Ῥαδά-
 μανθυσ, κατηνάγκασαν ἀφικέσθαι. Δήμῳ γὰρ παλαιῶν ἐντετυχη-
 10 κῶς φιλοσόφων, ὧν ἔργον μοι βουλομένῳ καταριθμεῖν τὰ ὀνόματα,
 θεόν τε ἔγνω τὸν τοῦ παντὸς ποιητὴν καὶ, ὅτε δεῖ, προνοούμενον,
 οἷς τε λόγοις κυβερνᾶται τὸ πᾶν καὶ ὅπως γένος ἀνθρώπων δια-
 τᾶται καὶ δεδιήτηται. Καὶ σοὶ δὲ τῷ αὐτοῦ φίλῳ, ὅτε θεός τις
 κατελθὼν προνοήσαιτο, τῶν θεόθεν μοι ἀγαθῶν κοινῶν μεταδώσω·
 15 θυραίων δὲ ἀγαθῶν εἰ τῆδε κατηρκότες οὐ μετεσχῆκαμεν, καὶ
 τοῦτο θεῶν ἡγούμεθα δῶρον. Τοῦτι γὰρ τὸ θνητὸν, ἐξ οὗ πάντα
 φύεται πάθη θνητὰ, εἴ τινος ὕλης ἐντύχοι τῶν παθῶν δεκτικῆς,

¹ Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Alexandre (Plethon *Traité des lois*. Ἐν
 Παρισίοις. 1858 σ. 372 κ. ἐ.) κατὰ τὸν Παρισιακὸν κώδικα *Supple-*
ment grec 205 (P), αἰῶνος 15' τελευτῶντος, καὶ ὑπὸ τοῦ Legrand
 (*Bibliographie hellénique... aux XVe et XVIe siècles*. Τόμ. Β'
 σ. 242) (L) κατὰ τοὺς αὐτοὺς καὶ ἡ προηγουμένη ἐπιστολὴ κώδικας P, V
 καὶ v. Ἐνταῦθα δ' ἐκδίδεται μετ' ἀντιβολὴν πρὸς τὸν ἐν τῇ Αὐτοκρατο-
 ρικῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βιέννης *Phil. Gr. LXXXV*, 15' αἰῶνος (B).

2. Ἰωάννη ἀργυροπούλω v: ἀργυροπούλω B: Ἰωάννη κο-
 ρέστη V: Ἰωάννη P 7. οἶόν L: οἶον B 8. ἐκόσμηι τε L:
 ἐκόσμηι τε B 14. κοινῶν B: λείπει PVv 15. κατηρκότες
 PVB: κατηρτηκότες v 17. τινος ὕλης δεκτικῆς PVB: τινι
 ὕλη. . . δεκτικῆ V

τάχιστα τε ἀπαυθαδιάζεται καὶ τὸν κυβερνήτην παρακρουσάμενον
 ὅπου βούλεται τε καὶ πέφυκεν ἄπεισι καὶ τὰ οἰκεῖα προσαπεργά-
 ζεται. Τούτων τοίνυν τῶν λόγων ἡμεῖς εἰκότως ἐχόμενοι, οὐχ
 ὅπως πάνθ' ὑποίσοιμεν ἂν ὅσα δοκοῖη τῇ δαίμονι, ἀλλὰ καὶ χάριν
 εἰδέναι δίκαιοι ἂν εἶημεν προσοφειλοντες. Ἐπὶ δὲ ἡμῖν διαπρα- 5
 χθείη τὸ βούλημα· τοῦτο δ' ἐστὶν ἢ τῶν ἐξαιρουμένων ἡμῖν φιλο-
 σόφων δεσπόμεν ἢ μὴ ἀπάραι τῶν τῆδε· θεοσεβῆς ἡμᾶς διαδέξε-
 ται Πλήθων, θεῶ καὶ τοῦτ' εἰ δοκεῖη.

3.

ΒΗΣΣΑΡΙΩΝΟΣ ΚΑΡΔΙΝΑΛΙΟΥ¹

Βησσαρίων καρδινάλις Ἰωάννη τῷ Ἀργυροπούλῳ εὖ πράττειν.

Ἀνέγνωμεν ἃ πρὸς τὰ ἐν προοιμίῳ τῆς ὑπὲρ Πλάτωνος 10
 ἀπολογίας ἐνιστάμενος γέγραφας. Ἐθαυμάσαμεν οὖν, ὅτι πρὸς
 οὕτω βραχὺν καὶ σαφῆ λόγον ἑλληνικόν, ζητοῦντα κατ' ἐπιδρομὴν
 καὶ ἐπιτετμημένως εἰ ἔνια τῶν εἰδῶν εἰσι χωριστὰ ἢ πάντη ἀχώ-
 ριστα, καὶ, εἰ χωριστὰ, πότερον καθ' αὐτὰ ὑφεστηκότα ἢ ἐν

¹ Περιλαμβάνεται ἐν τῷ Vaticanus graecus 1393, φ. 9⁹ - ², αἰῶ-
 νος ιε' (B) καὶ ἐν τῷ ἐξ αὐτοῦ ἐκγραφέντι μετὰ τινων διορθώσεων
 χειρὶ τοῦ Ἀλλατίου κώδικος τῆς βιβλιοθήκης Vallicelliana τῆς Ῥώ-
 μης CVIII, 5 φ. 1² - 3², αἰῶνος ιζ' (A).

3. οὐχ L: οὐχ' B 4. ὅπως PVB: οἶον V ὑποίσοιμεν L·
 ὁπόσοι μὲν B 5. εἶημεν L: εἶη μὲν B 7. ἀπάραι L:

αι
 ἀπαραί B 10. Ἀνέγνωμεν ἔγραφα: Ἀνέγνωμεν BA προοι-
 μίῳς A: προοιμίῳς ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος προοιμείῳς B

13. ἔνια ἔγραφα: ἔνοια BA εἰσι ἔγραφα: εἰσί B: εἰσί A

14. αὐτὰ ἔγραφα: αὐτὰ BA

ἐπινοίαις κείμενα· ἄλλως γὰρ ἂν ἐνῆν τὰ Πορφυρίου πρὸς ἔπος ἐκ-
 θέσθαι, γνώριμα καὶ παισὶν ὄντα· τοσοῦτον λόγων πλῆθος ἀντέ-
 θηκας, οὐδέν, ὡς οἶμαι, δέον. Ἄπερ καὶ ὡς περὶ μεγίστων δὴ
 τὸν λόγον ποιούμενα οὐ διερρήξαμεν ἀναγνόντες, ὡς αὐτὸς ὑπετί-
 5 θου, καὶ ἅμα ὅτι οὐδέν ἂν ἐγένετο προὔργου διαρραγέντων· καὶ
 γὰρ δὴ πολλοῖς καὶ πρὸ ἡμῶν ἐγνωστοί, ἐν ταῖς δημοσίαις πρὸς
 τοὺς ἀκροατὰς ὁμιλίαις καὶ ταῦτά σου πολλάκις παρενεύραντος,
 εἴτε πρὸς τὸ προκείμενον εἴτε καὶ μὴ οὐδέν δεῖ λέγειν. Διερρήξα-
 μεν οὖν αὐτὰ οὐδαμῶς· αὐτοὶ δὲ μηδεμίαν, ὡς ὄρας, σχολὴν
 10 ἄγοντες φιλοσοφεῖν, φεύγοντες ἅμα καὶ τὸ ἐρίζειν καὶ μάτην ἐπι-
 δείκνυσθαι, Θεόδωρον ἐξετάσαι τοὺς λόγους ὅσον δύνανται προε-
 τρέψαμεν καὶ κοινῇ συνδιασκέψασθαι μετὰ σοῦ, εἰ τὰ ἡμῖν εἰρη-
 μένα οὔτ' ἐπὶ τῶν ὄντων οὔτ' ἐπὶ τῶν μὴ ὄντων ἀληθεύει, ὡς φῆς,
 καὶ ἅμα γυμνασίας λογικῆς ἕνεκα καὶ ὥστε ἢ πεισθῆναι ἢ μεταπεῖ-
 15 σαι ἡμᾶς. Ἐκεῖνος μὲν οὖν τὸ κελευσθὲν ἐποίησεν· ἡμεῖς δὲ ὡσπερ
 καὶ πρότερον ταῦτα ἀκηκοότες καὶ εἰδότες, ὅμως οὐδένα πρὸς σέ
 πέποιήμεθα λόγον, δεδιότες μὴ χαλεπήνης διὰ τὸ εὐόργιστον,
 καὶ, περὶ πλείονος ποιούμενοι τὸ εὐνοϊκὸν τῆς δοξοσοφίας, οὐδέν
 τῆς ἀρχαίας περὶ σέ διαθέσεως ἠμείψαμεν. Οὕτω καὶ νῦν εὐλα-
 20 βούμεθα πέμψαι σοι τὰ γεγραμμένα, οὐκ ἐλπίζοντες ὁμοίᾳ ψυχῆς

1. ἐπινοίαις Λ: ἐπίνοίαις ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος ἐπει-
 νοίαις Β 3. οἶμαι Β: οἶμαι ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος οἶμαι Λ

4. ποιούμενα Λ: ποιούμενα ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος ποιού-
 μενον Β 5. προὔργου ἔγραψα προύργου ΒΛ 7. ταῦτά
 ἔγραψα: ταῦτα ΒΛ 9. σχολὴν Λ: σχολὴν ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γρα-
 φέντος σχολῆν Β 10-11. ἐπιδείκνυσθαι Β: ἐπιδείκνυσθαι ἐκ
 τοῦ πρῶτον γραφέντος ἐπιδείκρυσθαι Λ 11. θεόδωρον Λ: θεόδο-
 ρον Β 12. κοινῇ συνδιασκέψασθαι ἔγραψα: κοινῆσεν διασκέ-
 ψασθαι ΒΛ 13. οὔτ' ἐπὶ τῶν μὴ ὄντων ἐν συνεχείᾳ τοῦ κειμέ-
 νου Β: πρόσθετα ἐν τῇ ᾠα Λ 18-19. τῆς δοξοσοφίας – δια-
 θέσεως ἐν συνεχείᾳ τοῦ κειμένου Β: πρόσθετα ἐν τῇ ᾠα Λ

19. οὕτω Λ: οὕτω Β

ἡρεμία καὶ σὲ οἴσειν, καίτοι μετρίως τε καὶ πρὸς τὸν λόγον, οὐ τὸν λέγοντα εἰρημένα, καὶ ἅμα σοῦ ἄρξαντος. Τοῦτο δὲ οὐ δεινὸν, εἴ τις ἀπολογεῖται κατηγορούμενος, μᾶλλον δὲ τοῦτο μὲν ἀναγκαῖον, ἐκεῖνο δὲ περιττὸν καὶ μάλιστα ὅτι καὶ μετὰ πάντα τοὺς ἄλλους ἡμῖν ἐκοινώσω, δέον πρὸ πάντων ἡμῖν, εἰ ἀπ' εὐνοίας, ὡς ὁ φῆς, ἐγεγόνει. Τὸ γὰρ ἀπ' εὐνοίας καὶ πρώτοις καὶ μόνοις τοῖς φιλουμένοις κοινοῦμεθα. Ἡ οὖν ἔφημεν, οὐ πέμπομέν σοι τὰ γεγραμμένα, οὔτ' ἴσως πέμφομεν, εἰ μὴ ἐπαγγέλλοιο πρῶτον ἢ μὴν ἄνευ ἔριδος καὶ χολῆς καὶ διέναι καὶ ἀντειπεῖν, εἰ βούλοιο, καὶ πᾶσαν τῆς ψυχῆς ἀπελάσαι μῆνιν καὶ θυμὸν καὶ χόλον. 10 Τοῦτο δὲ φαμεν ὡς οἶόν τε μὲν ἀνθρώπῳ καὶ μέρος τι παθητικὸν ψυχῆς ἔχοντι, σαφῶς δὲ ἄλλως καὶ διὰ τῆς ἱερᾶς ἠγμένῳ φιλοσοφίας. Εὖ πράττειν.

1. ἡρεμία ἔγραψα: ἡρεμία ΒΛ τε Λ: τὲ Β 3. μᾶλλον Β: μᾶλ(ἔπεται μαλ διαγεγραμμένον)λον Λ 5. ἐκοινώσω ἔγραψα: ἐκοινώσω ΒΛ πρὸ Β: πρὸ ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος περὶ Λ

εἰ
ἡμῖν εἰ ἀπ' Λ: ἡμῖν ἂ ἀπ' Β 7. κοινοῦμεθα ἔγραψα: κινούμεθα ΒΛ ἔφημεν ἔγραψα: ἔφαμεν ΒΛ 8. ἐπαγγέλλοιο Β: ἐπαγγέλοιο Λ 9. καὶ χολῆς Β: καὶ χολῆς Λ ἀντειπεῖν Λ: ἀντειπεῖν ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος ἀντίπειν Β 11. δὲ φαμεν ἔγραψα: δὲ φαμὲν ΒΛ